

1606 gotio differunt. Ex omnium sententia Henrici & Caroli legati Pontificem adeunt; Gallus rogat, instat, urget: pronuntiatum edictum abroget; tum locum tractationi fore: ni faciat, jam nihil amplius sibi, quid in ea re agat, superesse. Sabaudus Gallum subsecutus, eadem obnixè supplexque petit. At Paulus a Principibus se desertum acriter conqueritur: in ordinem Venetos redigere, eosque ad præstandum officium cogere oportuisse. Halincurtius, *ut gravissima in re matura consultatione utatur*, Pontifici suadet; *Purpuratos singillatim accersat, sententiam exquirat; Clementem imitetur, quem in Henrici Galliarum Navarraeque Regis causa idem fecisse constabat*. Paulus, negotium exacte expensurum, vel privatum Cardinalium singulorum mentem exploraturum, vel rem omnem ad Collegium delaturum pollicetur. Inde Purpuratorum suffragia secretis alloquiis excipit. Horum quidam (ut ferebatur) edicto intercedendum non esse censebant: alii ante amotionem satis Pontifici faciendum a Venetis arbitrabantur: pauci admodum intercedendum existimabant.

Philippus
Hispaniae
Rex suas
opes Pontifici
desert.

Ea sententiarum perplexitate anceps Paulus, cum ad Collegium referre statuisset, ecce ex Hispania Philippi literæ Villienæ Marchioni, legato, superveniunt. Is statim, tribus Hispanis Cardinalibus comitatus, ad Pontificem se confert; regias literas desert. Harum sententia erat: *Fam inde, hereditario veluti jure a majoribus tradito, in Sanctissimam illam Sedem obsequio permotum, in hisce cum Venetis dissidiis regna, vires, semetipsum denique, si occasio tulisset, terra marique Pontifici præsto futurum polliceri: ut jussa exequerentur, in Italia ministris mandasse*. Perlectis literis, adeo ingenti gaudio, ut vix lachrimas cohiberet, Paulus perfunditur: *Tanti memoriam beneficii, sibi Apostolicæque Sedi collati, nunquam ex ejus animo elabi passurum; verba, ad pares meritis gratias habendas, non suppetere; si cuncta quæ possidet, tribuerit, effuderit, ne minimam quidem tanti officii partem assequuturum*. Regis pietatem, religionem innumeris laudibus ac præconiis effert. Villienius quoque Philippi pollicita extollit: *Ut Venetæ ab eo veniam exposcant, effecturum; deinde jure rationeque disceptandi locum futurum; at in omnem eventum Regis patrociniū illi minime defuturum*. Hæc subinde pe-

Villienius,
Hispani
oratoris, pe-
titiones.

tit,